

Dzieło Cano odpowiadało w pełni nowej koncepcji sztuki, było też przejawem powolnego procesu separacji między religią a sztuką w Kolumbii. Pomogły w tym głównie dwa wydarzenia: Królewska Ekspedycja Botaniczna (1783–1817) pod kierownictwem José Celestina Mutisa i Komisja Kartograficzna (1859–1859) prowadzona przez Agustina Codazziego. Ekspedycja Botaniczna była zarazem pierwszą akademią rysunku, w której artyści kształcili się w obserwacji i wiernym wyobrażeniu flory Królestwa Nowej Granady¹⁹. Z drugiej strony Komisja Kartograficzna zgromadziła artystów i uczonych w celu „naniesienia ogólnej mapy geograficznej Republiki i opracowania map kartograficznych prowincji z jakich składało się państwo”²⁰. Zarówno Ekspedycja, jak i Komisja pozwoliły ograniczonej grupie artystów podejść zarówno do zdobywanej wiedzy jak, i do swojej pracy w zupełnie inny sposób niż ten znany im dotychczas z kolonialnych rodzimych warsztatów. Od tego momentu przywiązywano coraz większą wagę do akademickiego kształcenia artystów. W 1847 r. Luis García Hevia, malarz i były uczestnik Ekspedycji Botanicznej, otworzył we własnym domu prywatną akademię malarstwa, a w 1873 r. meksykański artysta Felipe Santiago Gutiérrez założył szkołę malarstwa pod nazwą *Academia de Gutiérrez*, której był też pierwszym dyrektorem (1873–1875)²¹. Nieco później, w roku 1882 powstała oficjalna Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych [*Instituto de Bellas Artes*], która przetrwała jednak tylko dwa lata, a w roku 1886 Alberto Urdaneta założył Narodową Akademię Sztuk Pięknych [*Escuela Nacional de Bellas Artes*]²². W drugiej połowie XX w. przekształciła się ona w Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Narodowego Kolumbii w Bogocie.

Wraz z powstaniem Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych kolonialne obrazy religijne zaczęły być analizowane z nowej perspektywy, zaczęto je traktować jako przedmioty artystyczne. W tym kontekście Alberto Urdaneta np. w 1886 r. zorganizował wystawę, na której zaprezentował liczne obrazy przeniesione uprzednio z kościołów²³. Percepcja obrazów religijnych jako dzieł sztuki wiązała się z „odarciem” ich z treści ustalonych przez Sobór Trydencki, należa-

¹⁹ AMAYA Y GONZÁLEZ 1996: 4.

²⁰ BARNEY CABRERA 1986: 1267.

²¹ SAMPER ORTEGA 1934: 115.

²² SAMPER ORTEGA 1934: 118–126; FAJARDO DE RUEDA 2004.

²³ FAJARDO DE RUEDA 1999: 19; i Escuela de Bellas Artes de Colombia, *Guía de la primera exposición anual organizada bajo la dirección del rector de dicha escuela, General Alberto Urdaneta*, Bogotá: Imprenta Vapor de Zalamea Hs., Wydawca E. Zalamea, 1886. Prawdopodobnie część wystawionych dzieł mogła być powiązana z siedemdziesięcioma obrazami epoki kolonialnej, które dzięki krokom podjętym przez Ramona Torresa Méndeza zostały przechowane i tym samym zachowane przed zniszczeniem po wejściu w życie w 1861 r. ustawy o nacjonalizacji dóbr kościelnych. Z nich została utworzona galeria sztuki pod kierunkiem samego Torres Méndez. Patrz: GIRALDO JARAMILLO 1948: 122.